

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

VAKUUDET YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖKSISSÄ

Ympäristönsuojelun ajankohtaispäivä 3.2.2023
Juha Ahonen ja Johanna Hassel

Vakuuden asettaminen

- Ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset vakuudesta ja sen asettamisesta.
- Saman toiminnan osalta voi tulla kyseeseen vaatia sekä **vakuutta toiminnan aloittamiseksi** muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §) että **vakuutta jätteenkäsittelyn turvaamiseksi** (YSL 59 §).
- Mikäli lupaviranomainen määrää lupapäätöksessä YSL 199 §:n mukaisesti, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, tulee toiminnanharjoittajan asettaa hyväksyttävä vakuus ennen toiminnan aloittamista.
  - Vakuus asetetaan ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.
  - Toiminnan aloittamiseen liittyvä vakuus voidaan palauttaa toiminnanharjoittajalle lupa-päätöksen saatua lainvoiman, jos vakuus on tullut tarpeettomaksi.
- Jätteen käsittelytoiminnan vakuus asetetaan asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi.
  - Vakuus voidaan vapauttaa, kun toimet on asianmukaisesti suoritettu.

Poikkeaminen vakuusvaatimuksesta

- Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset (YSL 59 §).
- Edellyttää kokonaisharkintaa, jossa otetaan huomioon toiminnan taloudellinen laajuus, jätteen määrä sekä ympäristövaikutukset.
- Jätteen määrän perusteella vakuus voidaan jättää vaatimatta, jos jätettä syntyy niin vähän, ettei vakuuden asettaminen ole mielekästä ottaen huomioon muun muassa vakuudella saavutettava hyöty ja vakuuden valvonnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset.
- Jätteen vähäisyyden perusteella poikkeaminen vakuusvaatimuksista voi tulla kysymykseen esimerkiksi tilanteissa, joissa jätteen käsittely ei ole toiminnan pääasiallinen tarkoitus, mutta jätteenkäsittely kuitenkin muodostaa pienen osan toiminnasta.

Hyväksyttävät vakuudet

Tarkistuslista

1. Vakuusmuoto (YSL 61 §)

- Vakuudeksi hyväksytään takaus, vakuutus tai pantattu talletus.
- Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.
- ETA-valtioita ovat EU:n jäsenmaiden lisäksi Islanti, Liechtenstein ja Norja

a. Pantattu talletus

- Pankilta saatava kuittaamattomuustodistus → tilinhoitajapankki ei pääse kuittaamaan omia saataviaan vakuustilillä olevilla varoilla

b. Pankin takaus/Vakuutusyhtiön takaus (takausvakuutus)

- Oltava omavelkainen → takauksen kohteena olevaa rahamäärää voidaan vaatia suoraan takaajalta

Hyväksyttävät vakuudet

Tarkistuslista

2. Muut perustiedot:

- Edunsaajatieto: Onko vakuus asetettu ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi (kunta tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen)
- Vakuuden asettajan tiedot
- Vakuuden kohde: Onko yksilöitynä tieto siitä, minkä yksittäisen ympäristöluvan vakuudesta on kyse
- Vakuusumma: Vastaako päätöksessä asetettua summaa
- Vakuuden viimeinen voimassaolopäivä tai irtisanomisaika (määräaikainen/toistaiseksi voimassa oleva)
- Tarkistettava, onko vakuusasiakirjaan liitetty myös muita mahdollisia ehtoja esim. irtisanomisen osalta.

Hyväksyttävät vakuudet

Tarkistuslista

3. Vakuuden voimassaolo

- Vakuuden on oltava voimassa yhtäjaksoisesti tai määrävälein uusittuna vähintään kolme kuukautta vakuuden kattamien toimien suorittamisesta ja niiden ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle (YSL 61 a §)
  - Esim. jos vakuuden edellyttämät toimenpiteet ilmoitetaan tehdyksi 31.1., on vakuuden oltava voimassa ainakin 30.4. saakka
  - Jos voimassaoloa jatketaan, uusiminen on tehtävä ennen vakuuden voimassaolon päättymistä.
    - Ei saa syntyä vakuudetonta tilaa

Vakuuden määrä

- Vakuuden määrän on oltava riittävä YSL 59 §:n mukaisten toimien suorittamiseksi.
- Vakuuden määrän arvioinnissa vaikuttaa toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset (YSL 60 §).
- Vakuuden tarkoituksena on pyrkiä varmistamaan, että asianmukainen jätehuolto voidaan vakuuden turvin järjestää, jos toiminnanharjoittaja laiminlyö jätehuoltovelvoitteen tai ei maksukyvyttömyyden vuoksi pysty järjestämään jätehuoltoa.
- Vakuuden tulee kattaa ne kustannukset, joita toiminnanharjoittajan hallussa olevan jätteen käsitteleminen viranomaisen toimesta aiheuttaa, jos toiminta yllättäen päättyy.

Vakuuden määrä

- Vakuutta koskevan lupamääräyksen perusteluissa olisi tuotava esiin tarvittavilta osin, miten vakuusmäärä on laskettu ja mitä kulueriä siinä on huomioitu.
- Vakuuden määrän tulee perustua laskelmaan siitä, mitä maksaa tonnin kuljetus-, käsittely- ja varastointikustannukset.
  - Otettava huomioon jätteiden laatu
  - Kaatopaikka- tai käsittelylaitosmaksut
  - Kuljetuskustannukset
  - Vakuuden määrästä voidaan vähentää hyödynnettävän jätteen taloudellinen arvo, jos jäte on luonteeltaan sellaista, että sille on olemassa vakiintuneet markkinat.
  - Huomioitava kuitenkin, että yleensä vakuuden käyttövaiheessa kaikki rahanarvoinen jäte on jo realisoitu.

Vakuuden määrä

- Vakuuden määrän laskemisessa on otettava huomioon, että vakuudella katettavat toimet voi tehdä joku muu kuin toiminnanharjoittaja itse tai viranomainen.
- Esim. toiminnanharjoittajan konkurssitilanteessa ympäristönsuojeluviranomaisen on usein teetettävä tarvittavat jätehuoltotyöt ulkopuolisen toimijan toimesta.
  - Viranomaisella ei ole käytössään toiminnanharjoittajan omia sopimussuhteita ja niihin perustuvia hinnastoja tai kalustoa.
  - Vakuuden määrän oltava riittävä, jotta toimet voidaan suorittaa myös viranomaisen tilaamana ulkopuolisen toimijan toimesta.
- Mikäli ei ole vaadittu riittävää vakuutta, voi riski viime kädessä siirtyä kunnalle.

Jätevakuusopas

- Opas jätehuollon toimijoilta vaadittavista vakuuksista:

[Jätevakuusopas: Opas jätehuollon toimijoilta vaadittavista vakuuksista - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#)

→ Opasta ollaan päivittämässä!

Yhteystiedot

Ympäristölakimiehet

Juha Ahonen

Juha.ahonen@ely-keskus.fi

+358 295 022 939

Johanna Hassel

Johanna.hassel@ely-keskus.fi

+358 295 022 065

